

ADRODDIAD ARIANNOL

Atodiad i Adroddiad Blynyddol y Cyngor 2001-2002

AMGUEDDFEYDD AC ORIELAU CENEDLAETHOL CYMRU ADRODDIAD ARIANNOL Y CYNGOR

2001-2002

AMGUEDDFEYDD AC ORIELAU CENEDLAETHOL CYMRU
NATIONAL MUSEUMS & GALLERIES OF WALES

CORFF NODDEDIG | SPONSORED BODY

© Amgueddfeydd ac Orielau Cenedlaethol Cymru
Cyfieithiad: Elinor Wyn Reynolds
Dylunio a Chynhyrchu: Arwel Hughes, Mari Gordon
Argraffu: MWL

ISBN: 0-7200-0527-2

	Cynnwys	Tudalen
	Adroddiad Ariannol Y Cyngor	5
	Datganiad Ar Y System Rheolaeth Ariannol Fewnol	14
	Datganiad O Gyfrifoldebau'r Cyngor A'r Cyfarwyddwr	15
	Tystysgrif ac Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru	15
	Datganiad O Weithgareddau Ariannol	17
	Mantolen	19
	Datganiad O'r Llif Arian	20
	Nodiadau Ar y Cyfrifon	21

Adroddiad Ariannol y Cyngor

Adroddiad Ariannol y Cyngor

Sefydlwyd Amgueddfa Genedlaethol Cymru, sy'n gweithredu dan yr enw Amgueddfeydd ac Oriolau Cenedlaethol Cymru (AOCC) drwy Siarter Frenhinol ym 1907. Adolygwyd ei Siarter ddiwethaf ym 1991. Yn ystod cyfnod yr Adroddiad, fe ariannwyd ei gweithgareddau yn bennaf gan daliadau a wnaed gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Amcanion AOCC

Pwrpas yr Amgueddfa yw addysgu'r cyhoedd trwy gasglu a chadwraeth gwrthrychau sy'n gysylltiedig â stori Cymru o'r cyfnodau cynharaf; ymchwil ysgolheigaidd ar y casgliadau hyn; a chyfoethogi dealltwriaeth y cyhoedd trwy eu harddangos a'u dehongli. Ymhlith pynciau AOCC y mae planhigion, anifeiliaid, daeareg, archaeoleg, celfyddyd, hanes cymdeithasol, diwylliannol a diwydiannol, ac fe ddisgrifiwyd ei gweithgareddau fel hyn: 'Dweud wrth Gymru am y Byd ac wrth y Byd am Gymru'. Yn unol â'i Siarter, mae'r Amgueddfa yn cyflwyno ei chasgliadau Cymreig mewn cyd-destun byd-eang. Mae ganddi gasgliad rhagorol o baentiadau a cherfluniau Ewropeaidd o'r 20fed ganrif; mae'n nodedig am astudiaethau amgylcheddol ar sail casgliadau gwyddonol rhyngwladol; ac mae'n cydweithio, yn ffurfiol ac anffurfiol, â phrif sefydliadau academaidd eraill ym mhedwar ban byd.

Trefniadaeth AOCC

Mae AOCC yn un o brif safleoedd treftadaeth Cymru, ei bwrrpas creiddiol yw datblygiad a chynnydd yn addysgu'r cyhoedd. Mae'n gofalu am, yn datblygu, yn astudio ac yn annog mynediad i'w gasgliadau er budd y cyhoedd dros byth. Fel corff annibynnol siartredig ac elusen gofrestrredig, mae'r Amgueddfa yn derbyn ei nawdd craidd ar ffurf cymorth-drwy-grant oddi wrth Gynulliad Cenedlaethol Cymru fel Corff Cyhoeddus sy'n cael ei Noddi gan y Cynulliad (CCNC). Mae'r wyth amgueddfa a Chanolfan Gasgliadau sy'n rhan o Amgueddfeydd ac Oriolau Cenedlaethol Cymru fel a ganlyn:

Amgueddfa ac Oriol Genedlaethol (AOG), Caerdydd – Mae'r Amgueddfa yng Nghanolfan Ddinesig neo-glasurol Caerdydd. Agorodd rhan gyntaf yr amgueddfa hon ym 1922; agorwyd yr adain ddwyreiniol ym 1932 a rhan ogleddol yr adain orllewinol ym 1965. Agorwyd orielau celf newydd, ac arddangosfa ddaearegol bwysig ym Mloc Canol yr Amgueddfa ym 1993. Mae'r Amgueddfa yn cynnwys casgliadau archaeoleg, celf, botaneg, daeareg a soöleg, gyda llawer o wagleoedd ar gyfer arddangosfeydd dros dro. Yn ddiweddar fe agorwyd man rhyngweithiol, sef Oriol Glanely, er mwyn dangos gweithgarwch y tu ôl i'r llenni.

Amgueddfa Werin Cymru (AWC), Sain Ffagan, Caerdydd - sefydlwyd isadran Diwylliant a Diwydiannau Gwerin ym 1932 ac yn dilyn derbyn Castell Sain Ffagan a'i stâd yn rhodd oddi wrth Ail Iarll Plymouth ym 1947, sefydlwyd yr Amgueddfa Werin bresennol fel cangen o Amgueddfa Genedlaethol Cymru. Mae casgliadau Amgueddfa Werin Cymru yn ddrych o hanes Cymru dros 2,000 o flynyddoedd, gydag adeiladau hanesyddol dilys yn cael eu hailgodi o bob rhan o Gymru.

Amgueddfa'r Lleng Rufeinig (ALIR), Caerllion, Gwent - sefydlwyd ym 1850 gan Gymdeithas Hynafiaethwyr Caerllion, yng nghanol caer lengol Rufeinig Isca. Fe fu'r Amgueddfa hon yn rhan o AOCC er 1930. Yn ystod 1985/86, cafodd yr adeilad o'r 19eg ganrif ei ailddatblygu a'i estyn. Ym 1995 fe agorodd canolfan adnoddau addysgol (Canolfan Capricorn) ac yna 'Y Stiwdio' ym 1999 sy'n darparu gwagle ychwanegol ar gyfer gweithgareddau 'hanes byw'. Bu agoriad 'Canolfan Pegasus' yn 2000i gyd-fynd â dathliad 150 mlwyddiant yr Amgueddfa, yn darparu gwagle ychwanegol i ddelio gyda'r niferoedd mawr o blant ysgol sy'n ymweld â'r Amgueddfa.

Amgueddfa Lechi Cymru (ALC), Llanberis – sefydlwyd yr amgueddfa hon ym 1969 yn hen Weithdai Chwarel Dinorwig, sy'n adeilad cofrestredig ac yn Heneb Restredig, er mwyn adrodd hanes y diwydiant llechi. Yn ddiweddar fe gafodd gwaith adnewyddu gwerth £2.2 miliwn ei wneud i'r safle, yn bennaf gyda chymorth Cronfa Dreftadaeth y Loteri (CDL). Mae'r newidiadau wedi gwella'r gwaith dehongli yn yr Amgueddfa drwy ailsefydlu incléin V2, symudwyd nifer o dai chwarelwyr i'r safle, a'r cyflwyniad clyweledol 3-D dramatig 'Dwyn y Mynydd'.

Amgueddfa Diwydiant Gwlân Cymru (ADGC), Dre-fach Felindre, Sir Gaerfyrddin – agorodd hon ym mis Gorffennaf 1976 yn hen Felinau Cambria, fe'i rhestrwyd gan Cadw'n ddiweddar fel y grŵp gorau o adeiladau melin wllân sydd wedi goroesi yn yr ardal hon, a arferai gael ei galw yn Huddersfield Cymru. Mae'r Amgueddfa yn cyflwyno darlun o ddatblygiad technolegol, cymdeithasol, economaidd a chelfyddydol y diwydiant gwlân yng Nghymru. Mae cynlluniau ailddatblygu

cynhwysfawr ar gyfer yr amgueddfa hon, gyda chefnogaeth grant o bron i £1m oddi wrth CDL, yn cael eu gweithredu ar hyn o bryd.

Oriel Tŷ Turner (OTT), Penarth, Bro Morgannwg – un o orielau AOCC er 1921 sy'n darparu cyfleusterau ar gyfer arddangosfeydd dros dro, rhai celf yn bennaf.

Amgueddfa Rufeinig Segontium (ARS), Caernarfon, Gwynedd – o fewn Caer Atodol Rufeinig Segontium, mae'r amgueddfa yn arddangos darganfyddiadau a wnaed wrth gloddio'r gaer ym 1921-23 a chloddio'r *mithraeum* yn y 1950au. Gyda'r arddangosiadau rhyngweithiol, mae'r arteffactau yn bwrw goleuni ar fywyd beunyddiol y garsiwn a'r effaith a gafodd y Rhufeiniaid ar yr ardal. Er mai AOCC sy'n llwyr gyfrifol am y tu mewn i'r amgueddfa, mae'r rhan allanol ynghyd â'r olion a gloddiwyd yn gyfrifoldeb Cadw, yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol a Chyngor Sir Gwynedd ar y cyd. Mae AOCC mewn trafodaethau ar hyn o bryd i greu strwythur rheolaeth leol fyddai'n fwy cydnaws i natur a chyd-destun lleol yr amgueddfa.

Pwll Mawr: Amgueddfa Lofaol Genedlaethol Cymru (ALGC), Blaenafon, Torfaen – yng nghalon y Safle Treftadaeth y Byd a gyhoeddwyd yn ddiweddar, mae Pwll Mawr yn cynnig profiad di-ail ym Mhrydain ac un sy'n unigryw yng Nghymru. Gydag arweiniad cyn-löwr, mae ymwelwyr yn disgyn 300 troedfedd i archwilio'r gweithfeydd o dan y ddaear. Ar yr wyneb mae adeiladau'r lofa, baddonau pen y pwll, gweithdy'r gof a thŷ weindio'r injian, ac mae'r rhan fwyaf o'r adeiladau yma wedi'u cofrestru fel Gradd II neu Gradd II serennog. Caiff y safle ei hystyried gan Cadw fel yr unig safle pwll glo cyfan yng Nghymru; ac mae'n cychwyn ar ailddatblygiad mawr gwerth £7m fydd yn cael ei noddi'n bennaf gan CDL. Cyn ei integreiddiad i mewn i AOCC ar 1 Chwefror, 2001, bu Pwll Mawr yn gweithredu a m 18 mlynedd fel Ymddiriedolaeth Elusennol a Chwmni Cyfyngedig annibynnol; fel rhan o'r ymgorffori mae AOCC wedi cael meddiant o 'Matchtake Cyf.' fel busnes gweithredol.

Canolfan Gasgliadau, Nantgarw, Rhondda Cynon Taf - yma bellach mae'r rhan fwyaf o gasgliad diwydiannol a morwrol yr Amgueddfa, wedi'i symud o Amgueddfa Diwydiant a Môr Cymru, Bae Caerdydd (ADMC a werthwyd ym mis Mawrth 1998). Codwyd Canolfan Adnoddau Archifol o fewn y ganolfan ac mae cynlluniau ar gyfer estyniad sylweddol i'r adeilad yn cael eu datblygu.

Ffurf y Cyfrifon

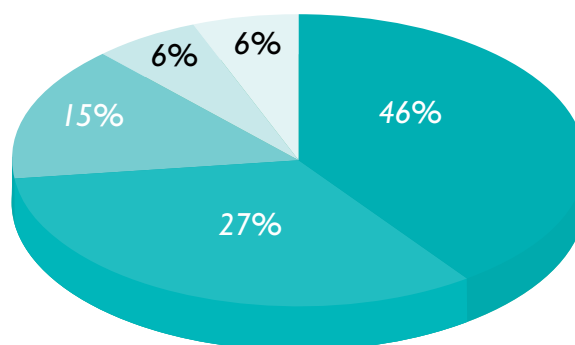
Fe gafodd y cyfrifon eu paratoi dan Adran 9(4) Deddf Amgueddfeydd ac Oriellau 1992 ar ffurf a gyfarwyddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru gyda chymeradwyaeth y Trysorlys. Mae copi o'r Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gael trwy wneud cais i'r Pennaeth Cyllid ac Archwilio. Mae cyfrifon yr Amgueddfa yn cydsynio'n llawn gyda gofynion y Datganiad o Arferion Cymeradwy (SORP 2000) 'Cyfrifo ac Adrodd yn ôl gan Elusennau'. Er dibenion y SORP mae Adroddiad Ariannol y Cyngor yn cynrychioli Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwyr.

Canlyniadau a Chyllid

Adnoddau net yr Amgueddfa a dderbyniwyd cyn costau tybiannol oedd £4,111,000 (£1,438,000 yn dod i mewn yn 2000-01). Adnoddau'r Amgueddfa a ddaeth i mewn oedd £24,264,000 (£19,352,000 yn 2000/01) a chyfanswm adnoddau net yr Amgueddfa a wariwyd oedd £20,153,000 (£17,914,000 yn 2000/01) cyn costau tybiannol. Y cynnydd net yn yr arian am y flwyddyn ar ôl cymryd i ystyriaeth yr holl enillion a cholledion a sylweddolwyd ac na sylweddolwyd oedd £5,529,000 (cynnydd net o £6,168,000 yn 2000-01). Y gweddill yn y cronfeydd ar 31 Mawrth 2002 oedd £72,478,000 (£66,949,000 ar 31 Mawrth 2001). Gwnaeth Matchtake Cyf gofnodi elw o £29,000 am y flwyddyn ariannol 2001-02.

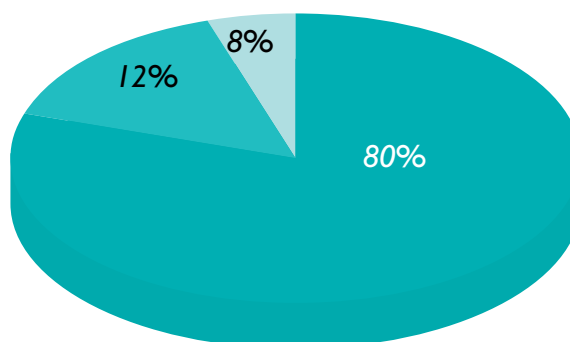
DADANSODDIAD O GYFANSWM YR ADNODDAU A WARIWYD

Casgliadau, Gofalaeth, Rheoli ac Ymchwil	27%
Arddangosfeydd Parhaol a Thros Dro ac Addysg	15%
(Yn cynnwys datblygiadau pwysig)	
Gwariant Ategol	46%
(Yn cynnwys Gwasanaethau Technegol a Gofalwyr)	
Codi Arian a Chyhoeddusrwydd	6%
Rheoli a Gweinyddu	6%

DADANSODDIAD O GYFANSWM YR ADNODDAU A DDERBYNIWYD

Grantiau Derbyniadwy	
Cynulliad Cenedlaethol Cymru	75%
Grantiau eraill, gan gynnwys	
cyrff eraill y Llywodraeth	5%
	80%
Rhoddion a Chymynroddion,	12%
Incwm arall	8%

Yn cynnwys digwyddiadau corfforaethol, ffioedd cyfleusterau, taliadau am wasanaethau, grantiau ymchwil, ffioedd hawlfraint, addysg, crefftwyr yn arddangos, nawdd, buddsoddiadau a llog y banc.

Dangosyddion Perfformiad

Dyma berfformiad yr Amgueddfa yn erbyn targedau y Dangosydd Perfformiad Sylfaenol a osodwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru:

Dangosydd Perfformiad Sylfaenol	2001-02 Gwirioneddol	2001-02 Targed	20010-2 Gwirioneddol
1. Nifer yr Ymwelwyr (000' oedd)	800	1,430	765
2. Canran o eitemau'r casgliad a ddogfennwyd i'w rhestri	29.85%	30.88%	25.60%
3. Canran o'r amser ar agor	48.00%	50.10%	45.50%
4. Cyfanswm yr incwm a grëwyd fel canran o'r gwariant gweithredol net	6.45%	5.83%	6.60%
5. Nifer yr ymwelwyr ag AOCC i gymryd rhan mewn rhaglenni addysgol (000' oedd)	160a 55b	228(a) 141(b)	201(a)

(a) addysg ffurfiol; (b) addysg anffurfiol

- Yn ystod y flwyddyn gyntaf o weithgaredd, gwelodd 'mynediad am ddim' a noddwyd gan Cynulliad Cenedlaethol Cymru gynnydd o 87% yn y cyfanswm o ymweliadau i'r Amgueddfa.
- Gwnaethpwyd datblygiad da yn erbyn targedau mwyfwy anodd yn y maes hanfodol yma.
- Mae'r cyfanswm yn adlewyrchu y cynnydd yn y nifer o weithgareddau sy'n cael eu cynnal y tu allan i oriau agor arferol. Yn ychwanegol arhosodd ADGC ar agor hyd ganol Mawrth cyn cau ar gyfer ailddatblygiad.
- Mae llithriad prosiect wedi cael effaith ar weithgareddau yr Adran Ddatblygu fel bo incwm a ddisgwyliwyd gan yr Amgueddfa yn 2001-02 ddim bellach yn digwydd hyd 2002-03.
- Mae'r cynnydd mewn ymwelwyr mewn grwpiau addysg anffurfiol yn adlewyrchu'r cynnydd cyffredinol mewn niferoedd ymwelwyr.

Perfformiad Taliadau Prydlon

Mae'r Amgueddfa yn cefnogi amcanion côd ymarfer Cydffederasiwn Diwydiannau Prydain (CBI) ac mae'n anelu at dalu o fewn 30 diwrnod i dderbyn anfonebau dilys. Cyfnod cyfartalog talu anfonebau yn ystod 2001/02 oedd 22 diwrnod (25 diwrnod ym 2000/01), oedd yn cynnwys dros 90% a dalwyd o fewn 30 diwrnod. (72% yn 2000-01).

Buddsoddiadau Cyfalaf ac Asedau Sefydlog

Mae'r gweithiau mawrion a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn yn cynnwys gwaith ar isadeiladedd technoleg gwybodaeth a chyfrifon (TGCh), adnewyddu oriel, ailosod offer a pheirianwaith hanfodol yn AOG, darpariaeth man bwyta addysg yn AWC, system gosod celf yn Nantgarw ar gfer y casgliadau celf a drosglwyddwyd o RAF Sain Tathan, cwblhad system rheoli gwybodaeth a gwaith paratoadol ar brosiect Cronfa Dreftadaeth y Loteri ADGC.

Clustnododd Cynulliad Cenedlaethol Cymru £100,000 o arian ychwanegol oherwydd y difrod llifogydd yn AWC a gariwyd ymlaen o 2000/01. Roedd y gweithiau yma'n cynnwys ailadeiladu wal ffiniol, gweithiau lliniaru difrod llifogydd, gwaith atgywiro i dŷ'r cychod ac ailosod y pwmp yn y felin wllan.

Derbyniodd yr Amgueddfa hefyd £185,000 oddi wrth Gronfa Moderneiddio Cyfalaf Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Gwariwyd y nawdd ar archifau yn yr ystafelloedd digideiddio, cyfleusterau mentrau allestyn, system ddarlunio microsgop, EPOS a systemau archebu addysgol.

Ar Ebrill 2001 cadwodd Cynulliad Cenedlaethol Cymru swm o £4,200,000 (o'r £4,500,000 gwreiddiol) ar gyfer Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe. Tynnwyd cyllid ychwanegol o £200,000 ar gyfer y gwaith datblygu ddigwyddodd yn 2001/02, gan adael £4,000,000 i'w wario ar yr adeiladu. Gwnaeth yr Amgueddfa hefyd drosglwyddo arian i AGG Abertawe Cyf o £137,000 (ar gyfer gweithiau cyfalaf paratoadol ar gam 2 o gais Cronfa Dreftadaeth y Loteri o swm £4,000,000 yr Amgueddfa a £822,000 o'r £6,000,000 ychwanegol a glustnodwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru fel gwarant ar y prosiect.

Cychwynwyd y gwaith ar brosiect ailddatblygu Pwll Mawr gwerth £7m fydd yn ychwanegol i'r nawdd Amgueddfaol ac yn cael ei gyllido o grant Cronfa Dreftadaeth y Loteri (CDL) (£5m), grant Cronfa Adfywio Lleol LRF (£0.5m), grant Bwrdd Croeso Cymru (£0.4m) a grantiau a rhoddion eraill (£0.7m). Fel yn 31 Mawrth roedd gwariant gwir o £726,000 wedi'i wario ar y prosiect.

Caffaeliadau Sbesimenau

Bu dau brif bwrccas yn 2001-02 sef:

'Gweledigaeth yr Edifeirwr' gan Henry Clarence Whaite am gost o £24,000

'Ger Beddgelert' gan Thomas Girtin am gost o £300,000

Cefnogwyd pwrccas Thomas Girtin gan grant o £70,000 oddi wrth Gronfa y Casgliad Celfyddyd Cenedlaethol.

Roedd eitemau eraill o bryniant yn cynnwys cwblhau'r gwaith ar olwyn ddŵr ALC, gwaith sy'n mynd rhagblaen ar Eglwys Llandeilo Tal-y-bont a Swyddfa Heddlu Ffynnon Taf, ychwanegiadau i gasgliad y llyfrgell a gwaith maes o fewn adrannau curadurol amrywiol.

Datblygiadau yn y Dyfodol

Datblygiadau yn Pwll Mawr, Amgueddfa Lofaol Genedlaethol

Gwnaeth cais llwyddiannus gan Pwll Mawr o Gronfa Dreftadaeth y Loteri ym 1999 sicrhau grant o £5m tuag at gyfanswm £7m o waith cadwraeth ar y peiriannau sy'n gweithio danddaear a'r adeiladau sy'n bodoli'n barod ar yr wyneb yn ogystal â darparu cyfleusterau dehongli ac orielau i arddangos deunyddiau'r diwydiant glo o Pwll Mawr ac o gasgliadau AOCC. Bydd y gweithiau ailddatblygu wedi'u cwblhau yn 2003-04 ac maent wedi'u cynllunio i arwain at well profiad o ymweld a boddhad ymwelwyr fydd yr amgueddfa yn gwneud yn atyniad canolog yn y Safle Treftadaeth y Byd newydd, gan alluogi datblygiad mangre fywiog i ymwelwyr ym Mlaenafon a hyrwyddo gwell dealltwriaeth o hanes diwydiannol blaenllaw Cymru.

Datblygiadau yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau (AGGA)

Bydd AGGA yn Abertawe yn cymryd lle Amgueddfa Diwydiant a Môr Cymru (ADMC) ac Amgueddfa Forwrol a Diwydiannol Abertawe (AFDA), a bydd yn gweithredu fel arwyddbost i safleoedd diwydiannol eraill AOCC ac i safleoedd perthnasol eraill sy'n cael eu rhedeg gan gyrff eraill hefyd, yn ogystal â bod yn amgueddfa flaengar yn ei hawl ei hun. Mae AGGA am gael ei datblygu ar y cyd â Dinas a Sir Abertawe, ail ddinas Cymru, a lle a fu'n un o gartrefi'r Chwyldro Diwydiannol. Mae ceisiadau grant wedi'u cyflwyno i Gronfa Treftadaeth y Loteri a chyrrff noddol eraill er mwyn gwneud yn fawr o'r symiau a gafwyd o werthiant Amgueddfa Diwydiant a Môr Cymru; roedd AOCC wedi bod yn llwyddiannus yn barod gyda chais Cam 1 o Gronfa Dreftadaeth y Loteri am dros £11m. Rydym hefyd wedi derbyn cadarnhad ysgrifenedig o gefnogaeth mewn egwyddor o hyd at £2.5m oddi wrth Fwrdd Datblygu Cymru (WDA) a £1.5m oddi wrth Fwrdd Croeso Cymru (WTB). Yn ddiabynnol ar AOCC yn gwneud yr ymdrech fwyaf i sicrhau nawdd cyfatebol, mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru wedi cytuno i warantu yn erbyn peryglon i'r fenter o hyd at £6m. Y targed ar gyfer codi arian i'r prosiect hwn yw £4.4m, bydd y rhan fwyaf o'r arian yma yn cael ei sicrhau dros y 3 blynedd nesaf gyda'r bwriad o agor yr amgueddfa newydd yn 2005-6.

Datblygiadau yn Amgueddfa Diwydiant Gwlân Cymru

Yn dilyn y cais llwyddiannus i Gronfa Dreftadaeth y Loteri am bron i £1m, bydd AOCC yn datblygu ADGC i'w chodi hi at y safonau a ddisgwyliad ar gyfer amgueddfa genedlaethol. Mae cais ychwanegol am £350,000 wedi'i roi gerbron am nawdd Amcan 1. Bydd yr ailddatblygiad yn gwneud 60% mwy o'r safle yn agored i'r cyhoedd a bydd yn gofalu am wneuthuriad y pedair melin sy'n adeiladau cofrestredig, gan ail-arddangos ac ail-ddehongli'r casgliadau ac uwchraddio'r cyfleusterau addysgol ac ymwelwyr ar y safle ac felly'n creu safle o bwys fyddai'n atyniad i ymwelwyr yn Nyffryn Teifi.

Polisi ar Gronfeydd wrth Gefn

Mae polisi'r Amgueddfa ar gronfeydd wrth gefn yn ddibynol ar yr awdurdod a roddwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn Natganiad a Memorandwm Ariannol Rheolaeth Amgueddfeydd sydd yn cyfyngu'r cronfeydd ariannol wrth gefn i 2% o gyfanswm grant blynyddol ac incwm. Bydd yr Amgueddfa'n bwriadu cyrraedd sefyllfa ariannol sefydlog ar sail flynyddol, gyda'r incwm a'r gwariant yn gyfartal.

Mae cronfeydd parhaol a rhoddion yr Amgueddfa'n cael eu cynnal ar wahân ac yn cael eu nodi o fewn y cyfrifon fel cronfeydd cyfyngedig. Nid oes cyfyngiad ar y rhain a pholisi'r Amgueddfa yw i adeiladu'r cronfeydd yma i gael eu defnyddio fel nawdd cyfatebol ar gyfer prosiectau a'r cynlluniau cyfalaf hynny nad yw'n derbyn nawdd craidd ar eu cyfer.

Polisi Buddsoddi a Pherfformiad

Buddsoddir cronfeydd parhaol a rhoddion yr Amgueddfa ar ei rhan gan ei hymgyngorwyr buddsoddi, Gerrard Ltd. Mae ymagwedd yr Amgueddfa tuag at berygl yn un gofalus ac mae'r asedau ariannol yn cael eu buddsoddi mewn portffolio gyda llai o berygl a chydag elfen fawr yn cael ei chadw mewn buddsoddiadau yn seiliedig ar arian. Mae perfformiad y cronfeydd hynny yn ddibynol ar adolygiad ffurfiol yn chwarterol.

Effaith yr Ewro

Cred yr Amgueddfa na fydd cyflwyniad yr Ewro yn cael effaith arwyddocaol ar ei gweithrediadau na'i chyfrifon.

Peryglon Mawr

Mae Cyngor yr Amgueddfa, Pwyllgorau a'r Cyfarwyddwyr wedi archwilio'r peryglon strategol, y peryglon busnes a gweithredol mawrion y bydd yr Amgueddfa'n eu hwynebu ac wedi sefydlu system sy'n sicrhau fod peryglon yn cael eu hadolygu a'u hadrodd yn chwarterol ar bob lefel o'r sefydliad, a bod y gweithredu priodol wedi'i osod yn ei le i leddfu'r peryglon arwyddocaol. Cafodd y systemau yma eu gweithredu'n llawn erbyn 31 Mawrth 2002 yn unol ag argymhellion canllawiau cyhoeddus Pwyllgorau Turnbull a SORP 200. Yn ychwanegol adolygir y peryglon yn flynyddol fel rhan annatod o broses cynllunio corfforaethol.

Mae'r peryglon mawr a nodwyd fel rhan o broses rheoli peryglon yn cynnwys peryglon ariannol megis newid yn yr amgylchedd economaidd, nawdd y Cynulliad ac anawsterau wrth geisio denu nawdd cyfatebol ar gyfer prif brosiectau'r Amgueddfa; adeiladau, defnyddiau a goblygiadau iechyd a diogelwch; atebolrwydd i'r cyhoedd a pheryglon cynllunio a phersonél/staffio.

Camau a gymerir o ran cyflogi gweithwyr anabl

Mae'r Amgueddfa yn gweithredu trefn recriwtio anwahaniaethol a phob amser yn barod i ystyried ceisiadau gan bobl anabl ac i benodi pobl anabl. At hynny, fe fydd yr Amgueddfa yn gwneud pob ymdrech i sicrhau bod gweithwyr anabl yn cael y cyfleusterau angenrheidiol i allu gweithio'n effeithiol. Hefyd, mae cynllun strategol yr Amgueddfa yn cynnwys buddsoddi mewn cyfleusterau cyhoeddus i wella mynediad i'r anabl i adeiladau, a mynediad at wybodaeth.

Polisi Iaith Gymraeg

Yn dilyn cwblhau cyfnod yr ymgynghoriad cyhoeddus ar y Cynllun Iaith Gymraeg drafft, fe'i cyflwynwyd i Fwrdd yr Iaith Gymraeg. Cafwyd sylwadau ffafriol gan y Bwrdd ac mae'r Cynllun yn cael ei weithredu ar hyn o bryd.

Camau a gymerwyd i gynnal neu ddatblygu darpariaeth gwybodaeth i, ac ymgynghoriad â gweithwyr.

Mae'r Amgueddfa yn cyfleu gwybodaeth i'w gweithwyr drwy wahanol ffyrdd yn cynnwys briffio tîm rheolaidd i'r holl staff, anerchiadau chwarterol gan y Cyfarwyddwr i'r holl staff, memoranda agored, memoranda at Benaethiaid Adrannau a thrwy ymgynghori a thrafod gyda'r Undebau Llafur cydnabyddedig, a bydd cyfarfodydd ffurfiol ac anffurfiol yn cael eu cynnal â hwy.

Aelodaeth y Llys a'r Cyngor

Ym 1991, caniatwyd Siarter Frenhinol a Statudau atodol newydd i'r Amgueddfa sy'n elusen gofrestrdedig (Rhif Elusen 525774, Rhif TAW. GB 1345978 43). Newidiodd y Siarter newydd gyfansoddiad Llys a Chyngor yr Amgueddfa gan gadarnhau mai 'Amgueddfa Genedlaethol Cymru' ('The National Museum of Wales') yw'r corff corfforaethol olynol i'r hyn a enwyd yn y Siarter wreiddiol. Diwygiwyd y Siarter yn 2000 i gydnabod awdurdod Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

Yr awdurdod gweithredol yw'r Cyngor sy'n gyfrifol am reoli a gweinyddu cyllid ac eiddo'r Amgueddfa lle cyflwynir yr holl arian a gyfrennir gan y Trysorlys neu sy'n deillio o ffynonellau eraill a'r holl dir, adeiladau, neu roddion mewn nwyddau a ddyfeisir neu a ganiateir er dibenion y sefydliad.

Yn ychwanegol at y rhagair hwn, ceir manylebau o aelodau'r Llys a'r Cyngor a enwebwyd ar 31 Mawrth 2002, gan gynnwys y rhai a adawodd neu a ddechreuodd yn ystod y flwyddyn. Mae ymddiriedolwyr yr Amgueddfa yn aelodau o'r Cyngor.

Archwilydd

Archwilir y cyfrifon gan Archwilydd Cyffredinol Cymru yn unol ag Adran 9 (8) Deddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992.

Y Brif Swyddfa

Y brif swyddfa ar gyfer Amgueddfeydd ac Oriolau Cenedlaethol Cymru yw: Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NP

Prif Ymgynghorwyr

Bancwyr:	LloydsTSB, Caerdydd
Cyfreithwyr:	Morgan Cole, Caerdydd
Archwilwyr Mewnol:	Grant Thornton, Caerdydd
Rheolwyr Buddsoddiad:	Gerrard Ltd, Bryste
Rheolwyr y Gronfa Bensiwn:	Mercer Human Resources Consulting, Bryste
Trethiant:	Deloitte & Touche, Caerdydd

Anna Southall

Swyddog Cyfrifo a Chyfarwyddwr
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 10 Medi 2002

G. Wyn Howells

Trysorydd, ar ran y Cyngor
Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 11 Medi 2002

LLYS Y LLYWODRAETHWYR

(Ar 31 Mawrth 2002)

LLYWYDD

Mathew Prichard, C.B.E., D.L.,B.A.

IS-LYWYDD

Roger G. Thomas O.B.E., LLB, C.C.M.I.

TRYSORYDD

G. Wyn Howells A.C.I.B.

AELODAU O'R CYNGOR

NAD YDYNT YN AELODAU'R LLYS FEL ARALL

Mrs A. Carey-Evans

J. W. Evans C.B.E., M.A.

C. L. Jones O.B.E., F.R.S.A.

M. A. J. Salter

PENODWYD GAN ARGLWYDD LYWYDD Y CYFRIN GYNGOR

AC YSGRIFENNYDD GWLADOL CYMRU

Dr Susan J. Davies, B.A. (hyd Chwef 2002)

Dr P. T. Warren C.B.E., M.A.

Linda D. Quinn

C. Malcolm Parry

Eirlys Pritchard Jones, B.A.

Dr Nancy M. Edwards, B.A., F.S.A.

LLYFRGELL GENEDLAETHOL CYMRU

Yn wag

PRIFYSGOL CYMRU

Mair Waldo Thomas

Yr Athro J. King

CYD-BWYLLGOR ADDYSG CYMRU

Y Cyngorydd D. Parry Jones (hyd Fehefin 2001)

AELODAU SENEDDOL CYMRU

W. Griffiths

PENODWYD GAN Y LLYS

H. Jones (hyd Hyd 2001)

D. Bowen Lewis

Dr. W. B. Willott, C.B.

Dr. E. Wyn Lewis

C. Rowlands

H. Mansfield (o Hyd 2001)

CYNRYCHIOLWYR AWDURDODAU LLEOL

Y Cynghorydd J. G. Jenkins
 Y Cynghorydd R. W. Hughes
 Y Cynghorydd P. G. Larsen
 Y Cynghorydd P. M. Thomas
 Dr C. Grace
 Y Cynghorydd R. Francis Davies
 Y Cynghorydd D. Rogers
 Y Cynghorydd J. A. H. Harries
 Y Cynghorydd R. Cass
 Y Cynghorydd R. H. Poole
 Y Cynghorydd J. Huish
 Y Cynghorydd D.I. Bowen

SEFYDLIADAU YNG NGHYMURU

Cymdeithas Hynafiaethau Cymru:	K. Mascetti
Cyngor yr Eisteddfod Genedlaethol :	G.E. Humphreys
Cymdeithas Amgueddfa Genedlaethol Cymru:	H. Looker
Y Cyngor Amgueddfeydd yng Nghymru:	Y Cynghorydd R. Francis Davies
TUC Cymru:	<i>Yn wag</i>
Cyngor Cymreig y CBI:	<i>Yn wag</i>
Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol:	M. A. McLaggan
Cyngor Celfyddydau Cymru:	S. Crouch
Bwrdd Croeso Cymru:	J. Jones
Ymddiriedolaethau Bywyd Gwyllt Cymru Cyf.:	<i>Yn wag</i>
Cyngor Cefn Gwlad Cymru:	P. Loveluck
Cyngor Archaeoleg Prydain:	F.L. Llewelyn
Ffederasiwn Amgueddfeydd ac Oriolau yng Nghymru:	<i>Yn wag</i>

Y CYNGOR

(Ar 31 Mawrth 2002)

LLYWYDD

Mathew Prichard, C.B.E., D.L., B.A.

IS-LYWYDD

Roger G. Thomas O.B.E., LLB, C.C.M.I.

TRYSORYDD

G. Wyn Howells, A.C.I.B.

PENODWYD GAN YSGRIFENNYDD GWLADOL CYMRU

Dr Susan J. Davies, B.A. (hyd Chwef 2002)
 Mrs Eirlys Pritchard Jones, B.A.
 Dr Nancy M. Edwards, B.A., F.S.A.
 Dr Peter Warren C.B.E., M.A.

ETHOLWYD GAN LYS Y LLYWODRAETHWYR

D. Bowen Lewis

Dr. W. B. Willott C.C.

Dr. E. Wyn Lewis

ETHOLWYD GAN Y CYNGOR

Mrs A. Carey-Evans

J.W. Evans C.B.E., M.A.

Yr Athro C. L. Jones O.B.E., F.R.S.A.

M. A. J. Salter

BWRDD RHEOLWYR (ar 31 Mawrth 2002)

Cyfarwyddwr AOCC

Cyfarwyddwr Ymchwil ac Addysg (Dirprwy Gyfarwyddwr AOCC)

Cyfarwyddwyr Hanes Cymdeithasol a Diwydiannol

Cyfarwyddwr y Celfyddydau a'r Gwyddorau

Cyfarwyddwr Cynllunio Adnoddau

Cyfarwyddwr Cyfathrebu Strategol

Anna Southall

Eurwyn William

John Williams-Davies

Michael Tooby

Mark Richards

Robin Gwyn

Datganiad ar y System Reolaeth Fewnol

Fel Swyddog Cyfrifo rwy'n cydnabod fy nghyfrifoldeb dros sicrhau bod Amgueddfa Genedlaethol Cymru yn cynnal a gweithredu system rheolaeth ariannol fewnol effeithiol sy'n cefnogi'i chyflawniad o'i pholisïau, nodau ac amcanion, fel y nodwyd gan y Cyngor, tra'n diogelu asedau a chronfeydd cyhoeddus yr wyf fi'n bersonol gyfrifol amdanynt yn unol â'r cyfrifoldebau a roddwyd i mi gan Gyfrifo'r Llywodraeth

Mae'r system o reolaeth fewnol wedi'i gynllunio i reoli yn hytrach na diddymu'r perygl o fethiant wrth gyflawni polisïau, nodau ac amcanion; gall ond ddarparu effeithlonrwydd rhesymol felly ac nid sicrwydd absoliwt o hynny.

Mae'r system ar gyfer rheoli yn fewnol wedi'i seilio ar fframwaith o wybodaeth reolaidd i reolwyr, rheoliadau ariannol, trefniadau gweinyddol yn cynnwys gwahanu dyletswyddau a dirprwyo ar wahanol lefelau, yn ôl cyfarwyddyd gan Drysorlys Ei Mawrhydi, Cynulliad Cenedlaethol Cymru a Chyngor Amgueddfa Genedlaethol Cymru (Ymddiriedolwyr). Mae'n broses barhaol wedi'i chynllunio i adnabod y prif beryglon i weithrediad polisïau, nodau ac amcanion yr Amgueddfa, i werthuso natur a maint y peryglon hynny ac i'w rheoli'n effeithiol ac yn economegol. Mae'r broses hon wedi bod mewn bodolaeth ers Chwefror 2002 ac yn gyfredol â dyddiad cymeradwyo'r adroddiadau blynyddol ac ariannol.

Fel Swyddog Cyfrifo mae gennyf gyfrifoldeb hefyd dros adolygu effeithlonrwydd y ssystem reolaeth fewnol. Mae'r Amgueddfa wedi sefydlu'r prosesau canlynol:

Yn benodol mae'n cynnwys:

- Systemau cyllidebu cynhwysfawr gyda chyllideb flynyddol a gymeradwyir gan yr Ymddiriedolwyr ac arolygon rheolaidd gan yr Ymddiriedolwyr o adroddiadau chwarterol a blynyddol sy'n dangos y perfformiad ariannol gyferbyn â'r argoelion;
- Gosod targedau i fesur y perfformiad ariannol a pherfformiadau eraill;
- Canllawiau rheoli buddsoddiadau cyfalaf wedi'u diffinio'n eglur;
- Bwrdd y Cyfarwyddwyr sy'n cyfarfod yn fisol i ystyried y cynlluniau a chyfeiriad strategol yr Amgueddfa (mae Bwrdd y Cyfarwyddwyr yn cynnwys Cyfarwyddwyr yr Amgueddfa);
- Adroddiadau cyfnodol oddi wrth Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio i'r Cyngor ynglŷn â rheolaeth fewnol;
- Adroddiadau cyson gan yr archwilwyr mewnol hyd at y safonau a ddiffinir yn Llawlyfr Archwilio Mewnol y Llywodraeth fydd yn cynnwys barn annibynnol Pennaeth yr Archwiliad Mewnol ar gymhwyster ac effeithlonrwydd system yr adran o reoli mewnol ynghyd â gydag argymhellion am welliannau;
- Adroddiadau chwarterol oddi wrth reolwyr ar y camau y maent yn cymryd yn eu hardaloedd gan gynnwys adroddiadau datblygu ar brosiectau allweddol; ac

- Adroddiad rheolaidd o hyfforddiant ymwybyddiaeth peryglon drwy weithdai er mwyn adnabod a chadw'n gyfredol gyda'r cofnodion o beryglon sy'n wynebu'r sefydliad gyda gweithredu methodoleg blaenoriaethu cadarn yn seiliedig ar raddio peryglon.

Bydd fy arolwg ar effeithiolrwydd y system rheoli ariannol mewnol yn cael ei gyfarwyddo gan waith yr archwilwyr mewnol, yr Ymddiriedolwyr a'r Pwyllgor Archwilio, sy'n goruchwylio gwaith yr archwilydd mewnol, a sylwadau a wneir gan yr archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli ac mewn adroddiadau eraill.

Anna Southall

Swyddog Cyfrifo a Chyfarwyddwr
10 Medi 2002

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Cyngor a'r Cyfarwyddwr

Dan adran 9(4) Deddf Amgueddfeydd ac Orielau 1992, rhaid i Fwrdd Ymddiriedolwyr (y Cyngor) Amgueddfa Genedlaethol Cymru baratoi datganiad o gyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol ar ffurf ac ar sail a bennir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru a chyda chaniatâd y Trysorlys. Paratwir y cyfrifon i ddangos arolwg gwir a theg o weithgareddau ariannol yr Amgueddfa yn ystod y flwyddyn a'i sefyllfa ariannol ar ddiwedd y flwyddyn.

Wrth baratoi cyfrifon yr Amgueddfa rhaid i'r Ymddiriedolwyr:

- ufuddhau i gyfarwyddyd am gyfrifon a gyflwynir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan gynnwys y gofynion perthnasol o ran cyfrifeg a datgelu a'u cymhwyso'n gyson;
- barnu ac amcangyfrif mewn ffordd resymol a gochelgar;
- nodi a yw safonau cyfrifo cymwys a datganiadau o arferion cymeradwy wedi'u dilyn a datgelu ac egluro unrhyw wyro o bwys yn y datganiadau ariannol;
- paratoi'r adroddiadau ariannol ar sail busnes gweithredol, oni bai ei bod yn amhriodol rhagdybio y bydd yr Amgueddfa yn parhau i weithredu.

Mae Prif Swyddog Cyfrifo Cynulliad Cenedlaethol Cymru wedi pennu'r Cyfarwyddwr yn Swyddog Cyfrifo Amgueddfa Genedlaethol Cymru. Mae cyfrifoldebau perthnasol y Cyfarwyddwr, gan gynnwys cyfrifoldeb am briodoldeb a rheoleidd-dra cyllid cyhoeddus y mae hi'n atebol amdanynt ac am gadw cofnodion priodol, yn cael eu disgrifio ym Memorandwm Swyddogion Cyfrifo Cynulliad Cenedlaethol Cymru a gyflwynwyd gan y Trysorlys.

Tystysgrif ac Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Rwy'n ardystio fy mod wedi archwilio'r datganiadau ariannol ar dudalennau 17 i 32 yn unol ag Adran 9(4) Deddf Amgueddfeydd ac Orielau 1992. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y confensiwn cost hanesyddol a ddiwygiwyd trwy ailbriso asedau sefydlog a'r polisiâu cyfrifo a ddisgrifir ar dudalennau 21 a 22.

Priod gyfrifoldebau'r Cyngor, y Cyfarwyddwr a'r Archwilwyr

Fel y disgrifir ar dudalen 15, y Cyngor a Chyfarwyddwr Amgueddfa Genedlaethol Cymru, sef y Swyddog Cyfrifo, sy'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol yn unol a Deddf Amgueddfeydd ac Orielau 1992 a chyfarwyddyd Cynulliad Cenedlaethol Cymru cyfarwyddiadau a wnaethpwyd o dan hynny ac am sicrhau rheoleidd-dra'r trafodion ariannol. Y Cyngor a'r Cyfarwyddwr hefyd sy'n gyfrifol am lunio'r Rhagair. Sefydlwyd fy nghyfrifoldebau i, fel archwiliwr annibynnol, trwy statud a'u llywio gan y Bwrdd Arferion Archwilio ac arweiniad moesegol y proffesiwn archwilio.

Byddaf yn adrodd fy marn ynghylch p'run a yw'r datganiadau ariannol yn rhoi arolwg gwir a theg ac a gawsant eu paratoi'n unol â Deddf Amgueddfeydd ac Orielau 1992 a chyfarwyddyd a wnaed yn ôl y gofynion hynny gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Byddaf yn adrodd fy marn a gafodd y gwariant a'r incwm, ym mhob modd perthnasol, eu cymhwyso ar gyfer y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac a yw'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli. Byddaf hefyd yn adrodd os, yn fy marn i, y bydd y Rhagair yn anghyson â'r datganiadau ariannol, os na fydd yr

Amgueddfa wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol, neu os na fyddaf yn derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau angenrheidiol ar gyfer fy archwiliad.

Byddaf yn darllen gweddill yr wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Blynyddol ac ystyried a yw'n gyson â'r datganiadau ariannol a archwilir. Byddaf yn ystyried y goblygiadau o safbwynt fy nhystysgrif os byddaf yn dod yn ymwybodol o unrhyw gamfyneigiant neu anghysonderau o bwys o fewn y datganiadau ariannol.

Byddaf yn ystyried a yw'r datganiad ar dudalen 14 yn dangos bod yr Amgueddfa yn cydymffurfio â chanllaw y Trysorlys 'llywodraethu corfforaethol: datganiad ar y system rheolaeth ariannol fewnol'. Byddaf yn adrodd os nad yw'n cwrdd â'r gofynion a bennir gan y Trysorlys, neu os yw'r datganiad yn gamarweiniol neu'n anghyson â gwybodaeth arall rwy'n ymwybodol ohoni yn sgîl fy ngwaith archwilio ar y datganiadau ariannol.

Sail y farn

Cynheliais fy archwiliad yn unol â Safonau Archwilio y Deyrnas Unedig a gyflwynwyd gan y Bwrdd Arferion Archwilio. Mae'n cynnwys archwilio, ar sail profion, tystiolaeth sy'n berthnasol i'r symiau, y datgeliadau a rheoleidd-dra trafodion ariannol a gynhwysir yn y datganiadau ariannol. Fe fydd hefyd yn cynnwys asesu'r amcangyfrifon a'r barnau sylweddol a wneir gan y Cyngor a'r Cyfarwyddwr wrth baratoi'r datganiadau ariannol, ac a yw'r polisiau cyfrifo yn briodol i amgylchiadau'r Amgueddfa, wedi'u cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n addas.

Cynlluniais a chyflawnais fy archwiliad er mwyn casglu'r holl wybodaeth ac esboniadau a oedd yn fy marn i yn angenrheidiol er mwyn i mi gasglu digon o dystiolaeth i roi sicrwydd rhesymol bod y datganiadau ariannol yn rhydd rhag camfyneigiant o bwys, boed hynny'n anfwriadol, neu drwy dwyll neu afreoleidd-dra arall ac, ym mhob modd perthnasol, bod y gwariant a'r incwm wedi cael eu defnyddio ar gyfer y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli. Wrth ffurfio fy marn rwyf hefyd wedi gwerthuso'n gyffredinol pa mor addas y cyflwynwyd y wybodaeth yn y datganiadau ariannol.

Barn

Yn fy marn i:

- mae'r datganiadau ariannol yn rhoi arolwg gwir a theg o gyflwr materion Amgueddfa Genedlaethol Cymru â'r Grŵp ar 31 Mawrth 2002 ac o'r adnoddau a ddaeth i mewn a'r modd y'u defnyddiwyd, a llif arian y Grŵp, am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny ac y'u paratowyd yn unol â Deddf Amgueddfeydd ac Oriolau 1992 a chyfarwyddyd a wnaed yn ôl y gofynion hynny gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru; ac
- ym mhob modd o bwys cafodd y gwariant a'r incwm eu defnyddio ar gyfer y dibenion a fwriadwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru ac mae'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Nid oes gennyf unrhyw sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

John Bourn
Archwilydd Cyffredinol Cymru
16 Medi 2002

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd CF99 1NA

Datganiad Cyfunol o Weithgareddau Ariannol am y Flwyddyn Ariannol a Ddaeth i Ben ar 31 Mawrth 2002

	Nodiadau	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2001-02	2000-01
		Cyfyngedig £000'oedd	Anghyfyngedig £000'oedd	Cyfyngedig £000'oedd	Anghyfyngedig £000'oedd	Cyfanswm £000'oedd	Cyfanswm £000'oedd
ADNODDAU A DDERBYNIWYD							
Grantiau a Dderbyniwyd	2	3,560	15,512	0	0	19,072	15,458
Rhoddion a Chymynroddion	3	2,665	19	101	116	2,901	470
Incwm Buddsoddiadau		0	0	56	4	60	52
Incwm Mynediad		0	0	0	0	0	685
Gwerthiant Net yn y Siopau (gan gynnwys yr is-gwmni)	4	0	558	0	0	558	266
Incwm Arall	5	4	1,108	9	49	1,170	922
Ymgorffori Cwmni Ymddiriedolaeth Pwll Mawr Cyf.	0	0	0	0	0	0	1,499
Cyfradd o'r Fenter ar y Cyd	6	503	0	0	0	503	0
CYFANSWM YR ADNODDAU A DDERBYNIWYD		6,732	17,197	166	169	24,264	19,352
ADNODDAU A WARIWYD 7&8							
Gwariant Uniongyrchol							
Gwariant Elusenol							
Casglu a Chadwraeth		963	3,233	63	0	4,259	4,729
Ymchwil		189	923	0	0	1,112	1,138
Arddangos ac Addysgu		688	2,280	63	0	3,031	2,766
		1,840	6,436	126	0	8,402	8,633
Gwariant Cefnogol		606	8,716	0	0	9,322	7,176
Cyfanswm Gwariant Uniongyrchol		117	2,238	0	74	2,429	2,105
Gwariant Arall							
Codi Arian a Chyhoeddusrwydd		40	1,030	0	74	1,144	1,061
Rheoli a Gweinyddu		77	1,208	0	0	1,285	1,044
Cyfanswm Gwariant Arall		117	2,238	0	74	2,429	2,105
CYFANSWM YR ADNODDAU A WARIWYD		2,563	17,390	126	74	20,153	17,914
ADNODDAU NET A DDERBYNIWYD/(A WARIWYD)							
CYN COSTAU TYBIANNOL		4,169	(193)	40	95	4,111	1,438
Costau Tybiannol -							
Costau Cyfalaf		(4,036)	0	0	0	(4,036)	(3,698)
ADNODDAU NET A DDERBYNIWYD/(WARIWYD)							
CYN TROSGLWYDDO		133	(193)	40	95	75	(2,260)

Datganiad Cyfunol o Weithgareddau Ariannol am y Flwyddyn Ariannol a Ddaeth i Ben ar 31 Mawrth 2002 (parhad)

Nodiadau	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2001-02	2000-01
	Cyfyngedig £000'oedd	Anghyfyngedig £000'oedd	Cyfyngedig £000'oedd	Anghyfyngedig £000'oedd	Cyfanswm £000'oedd	Cyfanswm £000'oedd
Cyfanswm a ddygwyd ymlaen o'r dudalen flaenorol	<u>133</u>	<u>(193)</u>	<u>40</u>	<u>95</u>	<u>75</u>	<u>(2,260)</u>
Enillion/(Colledion) ar werthu asedau sefydlog fwriadwyd ar gyfer defnydd Elusennol	0	0	0	0	0	(18)
Gwrthdroi cost tybiannol cyfalaf	<u>4,036</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4,036</u>	<u>3,698</u>
ADNODDAU NET A DDERBYNIWYD / (WARIWYD) AR GYFER Y FLWYDDYN ARIANNOL	<u>4,169</u>	<u>(193)</u>	<u>40</u>	<u>95</u>	<u>4,111</u>	<u>1,420</u>
Enillion nas sylweddolir wrth ailbriso asedau sefydlog a fwriadwyd er Defnydd Elusennol	9	1,415	0	0	1,415	4,761
Enillion/(Colledion) nas sylweddolir wrth ailbriso buddsoddiadau ar y farchnad	11	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>3</u>	<u>0</u>	<u>(13)</u>
SYMUDIAD NET YN Y CRONFEYDD YN YSTOD Y FLWYDDYN ARIANNOL	<u>5,584</u>	<u>(193)</u>	<u>43</u>	<u>95</u>	<u>5,529</u>	<u>6,168</u>
GWEDDILL Y CRONFEYDD A GARIWYD YMLAEN AR 1 EBRILL	18	<u>64,228</u>	<u>372</u>	<u>2,167</u>	<u>182</u>	<u>66,949</u>
GWEDDILL Y CRONFEYDD A DDYGWYD YMLAEN AR 31 MAWRTH	18	<u>69,812</u>	<u>179</u>	<u>2,210</u>	<u>277</u>	<u>66,949</u>

Mae'r holl weithgareddau yn parhau.

Y cynnydd net yn y cronfeydd a ellir ei dadogi i weithgareddau yr Amgueddfa ei hun yn ystod 2001-02 oedd £5,500,000.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 21 i 32 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Mantolen Gyfunol ar 31 mawrth 2002

	Nodiadau	NMGW		Cyfunol	
		2002 £000'oeedd	2001 £000'oeedd	2002 £000'oeedd	2001 £000'oeedd
ASEDAU SEFYDLOG					
Asedau dirweddol	9	62,227	60,238	62,227	60,238
Heritage Assets	10	3,248	0	3,248	0
Cyfradd o'r Fenter ar y Cyd	6				
Cyfradd o asedau gros		808	0	808	0
Cyfradd o gyfrifoldebau gros		(305)	0	(305)	0
		503	0	503	0
Buddsoddiadau	11	1,711	1,708	1,711	1,708
		67,689	61,946	67,689	61,946
ASEDAU CYFREDOL					
Stoc	12	438	412	473	437
Dyledwyr sy'n ddyledus o fewn 12 mis	13	2,584	773	2,584	766
Dyledwyr sy'n ddyledus o fewn 12 mis	13	2,500	4,000	2,500	4,000
Buddsoddiadau	14	132	250	132	250
Arian yn y Banc mewn Llaw		681	805	681	805
		6,335	6,240	6,370	6,258
CREDYDWYR					
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	15	(1,509)	(1,088)	(1,498)	(1,088)
ASEDAU NET CYFREDOL					
		4,826	5,152	4,872	5,170
CYFANSWM YR ASEDAU WEDI					
TYNNU'R DYLEDION					
		72,515	67,098	72,561	67,116
DARPARIAETHAU AR GYFER DYLEDION A THREULIAU					
Costau'r Cynllun Diswyddo	16 & 17	(83)	(167)	(83)	(167)
ASEDAU NET					
		72,432	66,931	72,478	66,949
CRONFEYDD					
	18				
Cronfeydd Cyhoeddus Cyfyngedig		69,812	64,228	69,812	64,228
Cronfeydd Cyhoeddus Anghyfyngedig		133	354	179	372
Cronfeydd Preifat Cyfyngedig		2,210	2,167	2,210	2,167
Cronfeydd Preifat c		277	182	277	182
		72,432	66,931	72,478	66,949

Llofnodwyd ar ran yr Ymddiriedolwyr gan
 Anna Southall
 Swyddog Cyfrifo a Chyfarwyddwr
 Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 10 Medi 2002

G. Wyn Howells
 Trysorydd, ar ran y Cyngor
 Cymeradwywyd a llofnodwyd ar 11 Medi 2002

Mae'r nodiadau ar dudalennau 20 i 32 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o'r Llif Arian Cyfunol ar Gyfer y Flwyddun a Ddaeth i Ben ar 31 Mawrth 2002

	Nodiadau	2001-02 £000' oedd	2000-01 £000' oedd
Arian Net a Dderbyniwyd o Weithgareddau'r Busnes	19	1,559	1,387
Gwariant Cyfalaf a Buddsoddiad Ariannol	20	(1,801)	(1,034)
Rheoli adnoddau rhyddion	21	118	(237)
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Arian	22	(124)	116

Mae'r nodiadau ar dudalennau 21 hyd 32 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau ar y Cyfrifon a Ddaeth i Ben ar 31 Mawrth 2002

I. Polisiau Cyfrifo

I.1 Sail Cyfrifo

Cafodd y Cyfrifon eu paratoi dan gonfensiwn cost hanesyddol, wedi'i addasu i gynnwys ailbrisio asedau sefydlog diriaethol yn ôl eu gwerth i'r Amgueddfa. Cawsant eu paratoi yn unol â Chyfarwyddyd Cyfrifon a gyflwynwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru gyda chaniatâd y Trysorlys. Heb gyfyngu ar yr wybodaeth a roddir mai'r Cyfrifon yn cwrdd â gofynion cyfrifo a datgelu y Datganiad o Arferion a Argymhellir (SORP), Cyfrifo i Elusennau a gyflwynir gan y Comisiynwyr Elusennau ar gyfer Lloegr a Chymru a'r datganiadau cyfrifo a gyflwynir neu a fabwysiedir gan y Bwrdd Safonau Cyfrifo i'r graddau y mae'r gofynion hynny'n briodol. Eithriodd y Trysorlys ni o ofyniad SORP Elusennau i ddarparu Crynodeb Cyfrif Incwm a Gwariant, ac o'r angen i ddatgelu costau hanesyddol asedau sefydlog diriaethol.

I.2 Menter ar y Cyd

Mae'r Amgueddfa'n dal rhan gwerth 50% yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe Cyf, a'r 50% sy'n weddill yn cael ei ddal gan Ddinas a Sir Abertawe. Mae canlyniadau'r fenter ar y cyd wedi cael eu cynnwys o fewn datganiadau ariannol cyfunol ac fe gyfrifwyd amdanynt gan ddefnyddio dull ecwiti gros o gyfrifo. Yng nghyfrifon AOCC cânt eu cyfrif ar y dull ecwiti o gyfrifo.

I.3 Ymgymeriadau Is-gwmni

Mae'r Amgueddfa'n gweithredu is-gwmni sydd yn gyfangwbl eiddo iddi sef Matchtake Cyf. Cafodd y canlyniadau masnachu eu cynnwys o fewn y datganiadau ariannol cyfunol. Derbyniodd cyfrifon Matchtake Cyf hyd at y flwyddyn 31 Mawrth 2002 farn archwilio diamwys.

I.4 Adnoddau a Dderbynnir

Mae'r holl incwm yn cael ei gydnabod yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol pan fo amodau eu derbyn wedi'u bodloni. Mae grantiau'n cael eu credydu i'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol ar sail eu derbyn. Mae incwm ar gyfer gwasanaethau a gyflawnir yn cael ei gredydu pan ddarperir y gwasanaeth. Rhoddir cyfrif am gyfraniadau a chymynroddion pan fo amodau eu derbyn wedi'u bodloni.

I.5 Asedau Sefydlog Diriaethol ac Asedau Treftadaeth

Prisir peirianwaith, offer, gosodion a ffitiadau wrth eu cost amnewid ar ôl dibrisiant

Mae eiddo ar brydles a rhydd-ddaliadau yn cael eu prasio yn ôl cost eu hamnewid ar ôl dibrisiant, ag eithrio Canolfan

Gasgliadau Nantgarw sydd yn cael ei brisio yn ôl y gwerth ar y farchnad agored. Fe fydd gwaith cynnal a chadw arferol ar yr eiddo yn cael ei ddileu yn y flwyddyn y gwneir y gwaith.

O 1 Ebrill 2001 caiff asedau treftadaeth a brynir gan ddefnyddio'r grant sbesimenau neu a roddir i'r Amgueddfa yn cael eu cyfalafu ar gost hanesyddol. Mae hyn yn newid yn y polisi cyfrifo o ganlyniad i Safon Adrodd Ariannol 15.

Ni fydd eitemau cyfalaf sy'n costio llai na £5,000 yn cael eu cyfalafu. Caiff asedau eu hail gwerthuso'n broffesiynol bob 5 mlynedd a chael eu hailwerthuso gan ddefnyddio tabl (gydag eithriad o asedau TG sydd heb eu gosod ar y tabl) yn y cyfnodau cyfamserol.

1.6 Dibrisiant

Bydd dibrisiant yn cael ei godi ar asedau sefydlog diriaethol (heb gynnwys tir rhydd-ddaliadol ac asedau treftadaeth). Dyma'r prif gyfraddau, gan ddefnyddio'r dull llinol:

Bydd eiddo rhydd-ddaliadol ac eiddo ar brydlesau hir yn cael eu dibrisio dros gyfnod eu hoes ddefnyddiol rhwng 5 a 125 mlynedd. Fel y caniateir gan SORP Elusennau 2000, nid yw asedau treftadaeth yn colli'u gwerth. Mae'r asedau yn ddarostyngedig i adolygiadau diffygion blynyddol.

Bydd eiddo ar brydlesau byr yn cael eu hamorteiddio dros oes y brydles.

Bydd peiriannau, offer, gosodion a ffitiadau yn cael eu dibrisio dros 5-10 mlynedd. Mewn achosion penodol e.e. eitemau sy'n ddarostyngedig i newidiadau technolegol neu lle bydd ffactor darfodol uchel, defnyddir oes o 3 blynedd.

1.7 Cronfeydd

Mae Cronfeydd Cyhoeddus neu Gronfeydd Preifat Anghyfyngedig ar gael i'w defnyddio yn ôl doethineb yr Ymddiriedolwyr er mwyn hyrwyddo amcanion cyffredinol yr Amgueddfa.

Y Cronfeydd Cyfyngedig Cyhoeddus yw'r Grantiau Cyfalaf a'r Grantiau Pwrcasu Sbesimenau a dderbynnir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Cronfeydd Cyfyngedig Preifat yw cronfeydd sy'n amodol ar gyfyngiadau penodol a osodir gan gyfranwyr. Rhaid gwario'r cronfeydd hyn yn unol â gweithredoedd eu sefydlu yn unig.

1.8 Stoc

Bydd yr Amgueddfa yn cadw stoc o gyhoeddiadau ac eitemau eraill sydd ar werth yn ei Siopau. Mae'r rhain wedi'u priso ar gost isaf a gwerth net eu sylweddoli. Ym marn y Cyngor, nid oes gwahaniaeth sylfaenol rhwng cost hanesyddol y stoc a'r gost adnewyddu gyfredol.

1.9 Buddsoddiadau

Dangosir buddsoddiadau yn ôl eu gwerth ar y farchnad. Fe fydd enillion a cholledion wrth werthu yn cael eu credydu neu eu tynnu o'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol. Fe fydd symudiadau yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad a ddelir ar ddiwedd y flwyddyn hefyd yn cael eu hadlewyrchu yn y datganiad hwnnw yn unol ag (Elusennau SORP 2000) *Statement of Recommended Practice on Accounting for Charities*.

1.10 Ymchwil a Datblygu

Fe fydd gwariant ar ymchwil a datblygu yn cael ei roi yn erbyn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol yn y flwyddyn y mae'n digwydd.

1.11 Trethiant

Cafodd yr Amgueddfa statws elusennol gan Gyllid y Wlad. Bydd Treth ar Werth na ellir ei hadfer sy'n codi wrth wario ar weithgareddau anfasnachol yn cael ei rhoi yn erbyn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol.

1.12 Pensiynau

Bydd cyfraniadau tuag at Gynllun Pensiwn Amgueddfa Genedlaethol Cymru yn cael eu rhoi yn erbyn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol er mwyn gwasgaru cost pensiynau dros fywyd gwaith y gweithwyr. Mae'r cyfrifon yn cyd-fynd â'r trefniadau dros dro o dan Safon Adrodd Ariannol (FRS17).

1.13 Cost Cyfalaf

Yn ôl cyfarwyddyd Cynulliad Cenedlaethol Cymru, mae llog tybiannol ar gyfalaf, gaiff ei gyfrifo drwy roi canran (6% ar hyn o bryd) ar y cyfalaf cyhoeddus a ddefnyddir. Mae cost y tâl cyfalaf yn sicrhau dychweliad priodol ar soddgyfraniadau'r trethdalwr.

1.14 Tarddiadau

Nid oes gan yr Amgueddfa unrhyw fenthyciadau ac mae'n dibynnu'n bennaf ar grantiau ardannol i ddiwallu ei hannghenion ariannol, ac felly nid yw'n cael ei heffeithio gan beryglon hylifedd. Nid oes ganddi ychwaith unrhyw adneuo materol, ac mae pob ased materol a chyfrifoldebau wedi'u henwi mewn sterling, fel nad ydynt am gael eu heffeithio gan berygl llog neu arian treigl.

2. Grantiau Derbyniadwy

	Cyhoeddus Cyfyngedig £000' oedd	Cyhoeddus Anghyfyng-edig £000' oedd	2001-02 £000' oedd	2000-01 £000' oedd
Grant Refeniw mewn Cymhorthdal	0	14,753	14,753	12,345
Grant Pwrcasu Sbesimenau mewn Cymhorthdal	1,075	0	1,075	1,389
Grant Cyfalaf mewn Cymhorthdal	1,165	0	1,165	775
Grant Amgueddfa Genedlaethol y Glannau	822	0	822	0
Cronfa Cyfalaf Moderneiddio	0	185	185	218
Grantiau gan gyrrff eraill y llywodraeth	498	574	1,072	731
	3,560	15,512	19,072	15,458

Fe dderbyniodd yr Amgueddfa gyfanswm Grant gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru o £17,178,000 (£14,727,000 ym 2000/01) yn cynnwys y Refeniw, Cymhorthdal Cyfalaf a Phwrcasu Sbesimenau a Chronfa Cyfalaf Moderneiddio. Derbyniwyd trosglwyddiad dros dro o grant am £390,000 o refeniw i gyfalaf gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru fydd yn cael ei da-dalu yn 2002-03. Yn ychwanegol derbyniodd yr Amgueddfa grant penodol o £822,000, a drosglwyddwyd i Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe Cyf.

3. Rhoddion a Chymynroddion

	2001-02 £000' oedd	2000-01 £000' oedd
Asedau a Roddwyd		
'Tirwedd Greigiog Goediog' – Thomas Gainsborough	2,500	0
AWC – 'Ty ar gyfer y Dyfodol'	120	0
Arall	45	0
	2,665	0
	236	470
	2,901	470

Gydag effaith o 1 Ebrill 2001 mae asedau treftadaeth a roddwyd wedi cael eu cyfalafu o ganlyniad i Safon Adrodd Ariannol 15.

4. Gweithgareddau'r Siopau

	AOCC £000' oedd	Is-gwmni £000' oedd	2001-02 £000' oedd Cyfanswm	2000-01 £000' oedd Cyfanswm
Gwerthiant	913	197	1,110	597
Cost Gwerthiant:				
Prynu	(481)	(100)	(581)	(344)
Cynnydd yn y Stoc	19	10	29	13
	(462)	(90)	(552)	(331)
Gwerthiant Net y Siopau:	451	107	558	266

Wedi'i gynnwys o fewn costau staff (nodyn 17) dan Gronfeydd Cyhoeddus (Anghyfngedig) y mae £259,000 (£206,000 2000-01) ar gyfer costau staff y siopau (£217,000 i AOCC a £42,000 i'r Is-gwmni, Matchtake Cyf.) ac o fewn costau uniongyrchol eraill y mae £26,000 (£16,000 2000-01) ar gyfer costau gweithredu'r siopau. Cyfanswm cyfraniadau'r siopau at y Cronfeydd Cyhoeddus (Anghyfngedig) oedd £273,000 (£44,000 2000-01).

5. Incwm Arall

	Cronfeydd Cyhoeddus		Cronfeydd Preifat		2000/01 £000' oedd	2000/01 £000' oedd
	Cyfngedig £000' oedd	Anghyfngedig £000' oedd	Cyfngedig £000' oedd	Anghyfngedig £000' oedd		
Grantiau ac Incwm Ysgolion, Addysg	0	24	0	0	24	108
Incwm hawlfraint ac ymchwil	0	79	0	0	79	178
Nawdd	0	44	0	48	92	72
Gweithgareddau corfforaethol, rhenti a ffioedd cyfleuster	1	672	0	0	673	279
Llog Banc	0	23	9	1	33	27
Arddangos creffttau a chyfraniadau at gostau'r Amgueddfa	3	184	0	0	187	86
Cyfraniadau at Brosiect y Glannau gan Ddinas a Sir Abertawe	<u>0</u>	<u>82</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>82</u>	<u>172</u>
	4	1,108	9	49	1,170	922

6. Cyfran o Fenter ar y Cyd

Mae gan yr Amgueddfa gyfran o 50% yn Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe (AGGA) Cyf (Rhif Elusen 1090512). Prif fwriad AGGA Cyf yw i sefydlu, er budd y cyhoedd, amgueddfa yn Abertawe i fod yn gartref i ac i arddangos (*inter alia*) casgliad diwydiannol a morol AOCC a Dinas a Sir Abertawe. Petai AGGA Cyf yn dirwyn i ben neu'n cael ei diddymu, mae'r erthyglau a memorandwm cysylltiad yn nodi fod unrhyw eiddo sy'n perthyn i'r elusen hon neu fuddsoddiad yn cael ei drosglwyddo i elusen arall sydd ag amcanion tebyg.

Mae cyfran yr Amgueddfa o'r asedau net ar gyfer y Fenter ar y Cyd yn cynnwys:

	2002 £000' oedd
Asedau Sefydlog	434
Asedau Cyfredol	374
Cyfrifoldebau Cyfredol	<u>(305)</u>
Asedau Net	503

Yn ystod 2001-02 gwnaeth yr Amgueddfa drosglwyddo taliadau grant i AGGA Cyf o £822,000 oddi wrth Gynulliad Cenedlaethol Cymru a £137,500 ddaeth o dderbyniadau wedi gwerthiant Amgueddfa Diwydiannol a Morwrol Cymru.

7. Cyfanswm Yr Adnoddau A Wariwyd

	Costau Staff £000' oedd	Costau Uniongyrchol Eraill £000' oedd	Trosglwyddiadau Aamgueddfa'r Glannau £000' oedd	Dibrisiad £000' oedd	2001-02 £000' oedd	2000-01 £000' oedd
Gwariant Uniongyrchol						
Gwariant Elusennol						
Casglu a Chadwraeth	2,325	1,263	480	191	4,259	4,729
Ymchwil	651	408	0	53	1,112	1,138
Arddangos a Addysg	<u>638</u>	<u>1,860</u>	<u>480</u>	<u>53</u>	3,031	<u>2,766</u>
	3,614	3,531	960	297	8,402	8,633
Gwariant Ategol	<u>7,370</u>	<u>1,346</u>	<u>0</u>	<u>606</u>	9,322	<u>7,176</u>
Cyfanswm Gwariant Uniongyrchol	10,984	4,877	960	903	17,724	15,809
Gwariant Arall						
Codi Arian a Chyhoeddusrwydd	484	620	0	40	1,114	1,061
Rheoli a Gweinyddu	<u>943</u>	<u>265</u>	<u>0</u>	<u>77</u>	1,285	<u>1,044</u>
	1,427	885	0	117	2,429	2,105
Cyfanswm yr Adnoddau a Wariwyd cyn Costau Tybiannol	12,411	5,762	960	1,020	20,153	17,914

Caiff Taliadau Trydydd Carfan eu gwneud gan yr Amgueddfa i Amgueddfa Genedlaethol y Glannau Abertawe Cyf.(Nodyn 6 yn y cyfrifon)

Dosrennir gwariant ar dras y chwe phennawd gwariant uchod ar sail rhaniadau staff, gwagle llawr neu drwy ddsoraniad uniongyrchol fel bo'n briodol.

Mae'r cyfanswm £29,500 (327,000 yn 2000-01) yn cael ei gynnwys o fewn rheolaeth a gweinyddiaeth ar gyfer tâl yr

8. Costau Staff

(a) Costau Staff yn ystod y flwyddyn:

	2001-02 £000' oedd	2000-01 £000' oedd
Cyflogau a Thâl	9,621	8,483
Costau Nawdd Cymdeithasol	607	595
Costau Pensiwn Eraill	2,149	1,018
Costau Diswyddo	<u>34</u>	<u>41</u>
	12,411	10,137

(b) Dyma nifer gyfartalog fisol y gweithwyr:

	2001-02 Rhif	2000-01 Rhif
Casgliad a Chadwraeth	100	104
Ymchwil	28	29
Arddangos ac Addysg	28	29
Cefnogaeth	317	268
Codi Arian a Chyhoeddusrwydd	21	19
Rheolaeth a Gweinyddiaeth	<u>41</u>	<u>37</u>
	535	486

(c) Mae hawliau cyflog a pensiwn cyfarwyddwyr yr Amgueddfa fel a ganlyn:

	Oed	Cyflog £	Cynnydd real mewn pensiwn yn 60 oed £	Cyfanswm pensiwn a gronnyd yn 60 oed ar 31 Mawrth £
Ms Anna Southall, Cyfarwyddwr, AOCC	53	66,263	800	5,000
Dr Eurwyn Wiliam, Dirprwy Gyfarwyddwr, AOCC	53	59,219	800	22,600
Mr John Williams-Davies, Cyfarwyddwr, Amgueddfa Werin Cymru	52	51,210	700	18,300
Mr Mike Tooby, Cyfarwyddwr, Yr Amgueddfa ac Oriel Genedlaethol	45	48,400	600	1,400
Mr Mark Richards Cyfarwyddwr Cynllunio Adnoddau	43	48,197	700	1,900
Mr Robin Gwyn Cyfarwyddwr Cyfathrebu Strategol	43	42,000	500	600

Cyflogir y Cyfarwyddwr ar gytundeb tymor penodedig o 5 mlynedd sy'n adnewyddadwy (penodwyd I Tachwedd 1998). Roedd enillion y Cyfarwyddwr yn cynnwys cyflog sylfaenol o £66,263 (£64,333 yn 2000-01) taliad ychwanegol o £4,182 (£3,814 yn 2000-01) a chyfraniadau pensiwn o £9741 (£9,457 yn 2000-01) sydd yn dod â'r pecyn cyfan i gyfanswm o £80,186 (£77,604 yn 2000-01). Mae'r Cyfarwyddwr yn aelod cyffredin o'r cynllun pensiwn.

(ch) Nid yw aelodau'r Cyngor yn derbyn unrhyw dâl. Cyfanswm y teithio, cynhaliaeth a'r lletygarwch a wariwyd gan yr Amgueddfa ar gyfer aelodau'r pwyllgor oedd £17,000 (£20,000 yn 2000/01).

9. Asedau Sefydlog Diriaethol

	Tir ac Adeiladau Rhydd-ddaliadol £000' oedd	Eiddo Prydlesol £000' oedd	Peiriannau a Cherbydau £000' oedd	Gosodion, Ffitiadau ac Offer £000' oedd	Cyfanswm £'000' oedd
Cost neu Brisiad					
Ar 1 Ebrill	13,173	45,879	428	1,761	61,241
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn	1,030	134	59	371	1,594
Pethau a werthwyd yn ystod y flwyddyn	0	0	0	0	0
Ailbriso	336	1,083	6	16	1,441
At 31 March	14,539	47,096	493	2,148	64,276
Dibrisiant					
Ar 1 Ebrill	0	0	267	736	1,003
Tâl am y flwyddyn	199	371	48	402	1,020
Ailbriso	5	8	4	8	25
Ar 31 Mawrth	204	379	319	1,146	2,048
Gwerth Net Ar 31 Mawrth 2002	14,335	46,716	174	1,002	62,227
Ar 1 Ebrill 2001	13,173	45,879	161	1,025	60,238

Cafodd asedau diriaethol yr Amgueddfa eu prisio'n broffesiynol ar 31 Mawrth 2001 gan Cooke and Arkwright, Syrfewyr Siartredig, yn unol â'r Canllawiau a gyflwynwyd gan Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig.

10. Asedau Treftadaeth

Mae Asedau Treftadaeth yn ystod y flwyddyn yn cynnwys:

	£'000' oedd
Celfyddyd	
'Tirwedd Goediog Greigiog' – Thomas Gainsborough	2,500
'Golygfa Dda o'r Wyddfa' – Thomas Girtin	300
Arall	<u>111</u>
	2,911
Cloddiadau Canoloesol A a N	
Ailgreadau Wynebaw	17
Domestig a Gwledig	
Bwrdd Ganllwyd	8
Llyfrgell	
Llawysgrif – Sara Anne Wilmot	7
Amgueddfa Lechi Cymru	
Olwyn Ddŵr	67
Bythynnod y Fron	<u>27</u>
	94
Adeiladau Hanesyddol	
Ty ar gyfer y Dyfodol	140
Eglwys Sant Teilo	19
Swyddfa'r Heddlu Ffynnon Taf	26
Tŷ Cychod	<u>26</u>
	211
Cyfanswm Ychwanegiadau yn y flwyddyn	3,248

11. Buddsoddiadau Asedau Sefydlog

	AOCC		Cyfunol	
	2002	2001	2002	2001
	£'000' oedd	£'000' oedd	£'000' oedd	£'000' oedd
Ar 1 Ebrill	1,708	1,721	1,708	1,721
Ennill/(Colled) net ar Ailbrisiad	<u>3</u>	(13)	<u>3</u>	(13)
Gwerth ar y Farchnad ar 31 Mawrth	1,711	1,708	1,711	1,708

Cost hanesyddol y buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2002 oedd £951,000 (£951,000 ar 31 Mawrth 2001).

Mae'r portfolio yn cynnwys Cydfuddsoddiadau (Unedau Buddsoddi) a awdurdodwyd gan y Bwrdd Gwarannau a Buddsoddiadau (SIB).

12. Stoc

	AOCC		Cyfunol	
	2002 £'000' oedd	2001 £'000' oedd	2002 £'000' oedd	2001 £'000' oedd
Nwyddau'r siopau ar werth	269	251	304	276
Stoc cyhoeddiadau a gedwir ar wahân	<u>169</u>	<u>161</u>	<u>169</u>	<u>161</u>
	438	412	473	437

13. Dyledwyr

	AOCC		Cyfunol	
	2002 £'000' oedd	2001 £'000' oedd	2002 £'000' oedd	2001 £'000' oedd
Symiau sy'n ddyledus o fewn 12 mis:				
Dyledwyr Masnach	70	147	70	147
Swm i'w dderbyn gan is-gwmni	0	7	0	0
Gwerthiant Amgueddfa Diwydiant a Môr Cymru	1,363	200	1,363	200
Dyledwyr Eraill	1,066	355	1,066	355
Blaendaliadau	<u>85</u>	<u>64</u>	<u>85</u>	<u>64</u>
	2,584	773	2,584	766
Symiau sy'n ddyledus ar ôl 12 mis:				
Gwerthiant Amgueddfa Diwydiant a Môr Cymru	<u>2,500</u>	<u>4,000</u>	<u>2,500</u>	<u>4,000</u>
	5,084	4,773	5,084	4,766

Gweddill derbyniadau gwerthu Amgueddfa Diwydiant a Môr Cymru sy'n cael eu dal gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar ran yr Amgueddfa ar 31 Mawrth 2001 oedd £3,862,500 (£4,200,000 ar 31 Mawrth 2001). Mae'r Amgueddfa yn rhagweld y bydd yn tynnu £1,362,000 o'r swm hwn o fewn y 12 mis nesaf (tynnwyd £337,500 yn 2001-02) a'r gweddill dros y pum mlynedd nesaf i helpu i ariannu costau datblygu/codi Amgueddfa Genedlaethol y Glannau, Abertawe.

14. Buddsoddiadau Asedau Cyfredol

Mae'r rhain yn cynnwys gweddill o £132,000 (£250,000 ar 31 Mawrth 2001) mewn Cronfa Breifat a gedwir mewn cyfrif rhybudd 14 diwrnod.

15. Credydwyr

	AOCC (Ailddatganwyd)		Cyfunol (Ailddatganwyd)	
	2002 £'000' oedd	2001 £'000' oedd	2002 £'000' oedd	2001 £'000' oedd
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn:				
Credydwyr Masnach	649	522	649	522
Swm oherwydd is-gwmni	11	0	0	0
Credydwyr a Chroniadau Eraill	<u>849</u>	<u>566</u>	<u>849</u>	<u>566</u>
	1,509	1,088	1,498	1,088

Mae ffigurau credydwyr ar 31 Mawrth 2001 wedi cael eu hailddatgan i beidio cynnwys costau diswyddo sydd wedi'u nodi yn Darpariaethau ar gyfer Dyledion a Thraul (Nodyn 16).

16. Darpariaethau ar gyfer Dyledion a Thraul

	AOCC (Ailddatganwyd)		Cyfunol (Ailddatganwyd)	
	2002 £000' oedd	2001 £000' oedd	2002 £000' oedd	2001 £000' oedd
Cynllun Diswyddo				
Gweddill ar 1 Ebrill	167	241	167	241
Swm a drosglwyddir i SOFA	(84)	(74)	(84)	(74)
Gweddill ar 31 Mawrth	83	167	83	167

O ganlyniad i newidaiadu yn y driniaeth gyfrifo, mae'r cyfanswm dros dro bellach yn cael ei ddangos o dan Darpariaethau ar gyfer Dyledion a Thraul. Cyn hyn fe'i ddangoswyd yn rhannol o fewn credydwy'r ar gyfer y rhan hynny o'r ddarpariaeth oedd yn syrthio o fewn 12 mis. Nid oes newid yn y cyfanswm darpariaethau/credydwy'r.

17. Ymrwymïadau Pensiwn

Mae'r Amgueddfa yn gweithredu cynllun buddiannau pensiwn diffiniedig yn y DU. Gwnaethpwyd gwerthusad actiwariaidd llawn ar 31 Mawrth 2002 gan actiwari cymwysiedig annibynnol. Y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwari ar gyfer y diweddariad oedd:

Ar 31 Mawrth 2002

Graddfa o gynnydd yn y cyflogau	4.5%
Graddfa o gynnydd mewn pensiynau (dros GMP)	3.0%
Graddfa o gynnydd mewn pensiynau mewn taliad (dros GMP)	3.0%
Graddfa Ostyngol	6.0%
Tybiad Chwyddiant	3.0%

Yr asedau yn y cynllun a'r raddfa ddisgwyliadwy o ddychweliad oedd:

	Graddfa hir-dymor o ddychweliad disgwyliedig ar 31 Mawrth	Gwerth ar 31 Mawrth 2002 £000' oedd
Soddgyfraniadau	7.50%	28,561
Bondiau	5.25%	10,118
Arall	4.00%	294
Cyfanswm gwerth y farchnad yr asedau		38,973
Gwerth presennol cyfrifoldebau'r cynllun		41,834
Diffyg net yn y pensiwn		(2,861)

Petai'r asedau pensiwn uchod yn cael eu derbyn, byddai asedau net a chronfeydd yr Amgueddfa fel a ganlyn:

	Ar 31 Mawrth 2002 £000' oedd
Aседau Net heb gynnwys diffygion ariannol yn y pensiwn	72,434
Diffygion ariannol yn y pensiwn	(2,861)
Aседau net gan gynnwys diffygion ariannol yn y pensiwn	69,573

Gan ddefnyddio'r wybodaeth a roddwyd gan yr actiwari, mae'r Amgueddfa wedi gwneud cyfraniad untro o £1,000,000 i'r gronfa ac wedi cynyddu ei graddfa gyfrannol o 14.7% i 16.8% o 1 Ebrill 2002.

Costau Pensiwn 2001-02

	2001-02 £000'oedd	2000-01 £000'oedd
Yn 2001-02 roedd costau pensiwn yn cynnwys:		
Taliadau pensiwn	1,066	936
Chwistrelliad cyfalaf untro oddi wrth y Cynulliad	1,000	0
Cynllun Diswyddo (noder (a) isod)	<u>83</u>	<u>82</u>
	<u>2,149</u>	<u>1,018</u>

(a) Cynllun Diswyddo

Yn awr £83,000 yw cost ariannu y pensiynau gwell yn y dyfodol. Deilliodd hyn o gyngor yr Actiwari, sef er mwyn cwrdd â chostau y cynllun diswyddo ym 1994-95 roedd yn rhaid i gyfraniad yr Amgueddfa gael ei gynyddu o 6% (cyfraniad yr Amgueddfa cyn 1999-00) i 7.1% am saith mlynedd yn dechrau ar 1 Ebrill 1995. Mae'r cynnydd hwn o 1.1% i ariannu y cyfnodau gwasanaeth pensiwn gwell, yr amcangyfrifwyd i fod yn gost o £600,000, yn ganlyniad cynllun diswyddo cynnar yr Amgueddfa. Bydd hyn yn cael ei gynnwys o fewn y newid yn y cynnydd a wneir yng nghyfraniadau'r cyflogwr yn y dyfodol.

18. Datganiad O'r Cronfeydd**(a) Cyfanswm cronfeydd**

	1 Ebrill 2001 £000'oedd	Adnoddau i Mewn £000'oedd	Adnoddau a Wariwyd £000'oedd	Symudiadau Eraill yn y Flwyddyn £000'oedd	31 Mawrth 2002 £000'oedd
Cronfeydd Cyhoeddus					
Cyfyngedig - Cyfalaf	63,965	2,917	(2,024)	1,415	66,812
Cyfyngedig - Sbesimenau	263	<u>3,815</u>	<u>(539)</u>	<u>0</u>	<u>3,539</u>
Cyfanswm Cyfyngedig	64,228	6,732	(2,563)	1,415	69,812
Anghyfyngedig	<u>372</u>	<u>17,197</u>	<u>(17,390)</u>	<u>0</u>	<u>179</u>
Cyfanswm y Cronfeydd Cyhoeddus	64,600	23,929	(19,953)	1,415	69,991
Cronfeydd Preifat					
Cyfyngedig	2,167	166	(126)	3	2,210
Anghyfyngedig	<u>182</u>	<u>169</u>	<u>(74)</u>	<u>0</u>	<u>277</u>
Cyfanswm y Cronfeydd Preifat	2,349	335	(200)	3	2,487
Cyfanswm	66,949	24,264	(20,153)	1,418	72,478

Y Cronfeydd Cyhoeddus Anghyfyngedig sy'n briodoladwy i weithgareddau'r Amgueddfa ei hun ar 31 Mawrth 2002 oedd £133,000, gyda £46,000 wedi'i briodoli i Matchtake Cyf.

b) Cynrychiolir cyfanswm y cronfeydd cyfalaf cyfyngedig gan

	2002 £000'oedd	2001 £000'oedd
Tir ac adeiladau rhydd-ddaliadol	14,335	13,173
Eiddo prydlesol	46,335	45,499
Periannau a Cherbydau	174	161
Gosodion, ffitiadau ac offer	<u>1,002</u>	<u>1,025</u>

Asedau Sefydlog	61,846	59,858
Cyfradd o'r Fenter ar y Cyd	503	0
Dyledwyr	4,076	4,214
Credydwyr	(155)	(123)
Arian yn y Banc ac mewn Llaw	<u>3</u>	<u>16</u>
	66,273	63,965

c) Cynrychiolir cyfanswm y cronfeydd cyfalaf preifat gan:

	2002 £000'oedd	2001 £000'oedd
Asedau Sefydlog	381	380
Buddsoddiadau mewn Asedau Sefydlog	1,711	1,708
Cash at Bank and in hand	267	11
Arian yn y Banc ac mewn Llaw	132	250
Creditors	<u>(4)</u>	<u>0</u>
	2,487	2,349

19. Cysoni Newidiadau Mewn Adnoddau i'r Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredol

	2001-02 £'000'oedd	2000-01 £000'oedd
Adnoddau Net i Mewn am y flwyddyn ariannol	4,111	1,420
Colled wrth werthu Asedau Sefydlog	0	18
Asedau a Roddwyd	(2,665)	0
Cyfradd o'r Fenter ar y Cyd	(503)	0
Asedau Sefydlog a drosglwyddwyd o Pwll Mawr Cyf. pan gafodd ei brisio	0	(1,385)
Dibrisiant	1,020	957
Cynnydd yn y Stoc	(36)	(32)
(Cynnydd)/ Lleihad o ran Dyledwyr	(594)	171
Cynnydd o ran Credydwyr	310	312
Cynnydd mewn Darpariaethau	<u>(84)</u>	<u>(74)</u>
Arian Net i Mewn o'r Gweithgareddau Gweithredol	1,559	1,387

20. Gwariant Cyfalaf a Buddsoddi Ariannol

	2001-02 £000'oedd	2000-01 £000'oedd
Taliadau i brynu Asedau Sefydlog Diriaethol	(2,139)	(1,234)
Derbyniadau a ryddhawyd o werthu AGDM	<u>338</u>	<u>200</u>
	(1,801)	(1,034)

21. Symudiad Mewn Adnoddau Hylifol

	2001-02 £000'oedd	2000-01 £000'oedd
Buddsoddiadau Tymor Byr ar 1 Ebrill	250	13
Arian ar 1 Ebrill	805	689
Cronfeydd Net ar 1 Ebrill	1,055	702
Arian Net i Mewn/(Allan)	(124)	116
Symudiadau Net mewn Buddsoddiadau Tymor Byr	(118)	237
Cronfeydd Net ar 31 Mawrth	813	1,055

(Yn cynnwys Buddsoddiadau Tymor Byr o £132,000 a £681,000 mewn arian)

22. Symudiadau o Ran Arian

	2001-02 £000'oedd	2000-01 £000'oedd
Arian Net ar 1 Ebrill	805	689
Net Cash Inflow/(Outflow)	(124)	116
Net Cash at 31 March	681	805

23. Ymrwymadau Cyfalaf

	2001-02 £000'oedd	200-01 £000'oedd
Ar ddyddiad y fantolen, dyma'r ymrwymadau oedd wedi'i gadw	13	37

24. Rhwymedigaethau Wrth Gefn

Mae'r Amgueddfa yn trafod trwy ei chyfreithwyr nifer o hawliadau am niwed personol a ddigwyddodd yn safleoedd yr Amgueddfa. Mae'n bosibl y bydd yn rhaid i'r Amgueddfa ddod i gytundeb petai canlyniad unrhyw drafodaethau neu gyfreithio yn mynd yn erbyn yr Amgueddfa. Mae'r Amgueddfa yn ystyried mai uchafswm yr hawliadau posibl yn erbyn yr hawliadau hyn yw £25,000.

Mae cyfrifoldeb amodol pe digwydd i Pwll Mawr: Amgueddfa Lofaol Genedlaethol Cymru gael ei gau er mwyn sicrhau shaftt y pwll a'r amgylchoedd. Byddai dadgomisiynu yn debyg o gostio £1 miliwn ac mae wedi cael ei warantu gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

25. Datganiad o Golledion

Fel a fynnir gan Gyfrifo'r Llywodraeth, mae'r Amgueddfa yn datgelu colledion a ddigwyddodd ym mlwyddyn ariannol 2001-02 a ddadansoddwyd fel a ganlyn:

	£
Dwyn	37,400
Niwed Personol	21,568
Dileadau Stoc	11,322
Colledion Eraill	<u>213</u>
	70,503